

**Громадська організація
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ДОСЛІДЖЕННЯ РІЗНИХ
НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ
ТА ПЕДАГОГІКИ»**

20–21 листопада 2020 р.

Частина I

**Одеса
2020**

УДК 001.891:[159.9+37.01](063)
Д70

Д70 **Дослідження різних напрямів розвитку психології та педагогіки:** Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (20–21 листопада 2020 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2020. – Ч. 1. – 136 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 001.891:[159.9+37.01](063)

© Автори статей, 2020
© Південна фундація педагогіки, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Антонюк А. О.

ВПЛИВ НАВЧАЛЬНОГО ПОЦЕСУ НА ФОРМУВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ У СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ.....7

Булка М. О.

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....9

Головченко О. А.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБИСТІСНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ СПІВРОБІТНИКІВ ВИПРАВНОЇ СИСТЕМИ..... 13

Крижановська Т. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, ЩО СПРИЯЮТЬ
ОСОБИСТІСНОМУ ЗРОСТАННЮ 16

Ohorodnik A. A.

ALBERT BANDURA'S THEORY OF PERSONALITY.
MUTUAL DETERMINATION OF PEOPLE AND THEIR
DETERMINATION BY THE ENVIRONMENT 20

Савчук А. А.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПСИХІЧНОГО
ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
З РІЗНИМ РІВНЕМ ОСВІТИ..... 22

Сайфулліна О. А.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГІЇ 26

Святенко І. О.

ЦІННІСНІ І СМИСЛОЖИТТЄВІ ОРІЄНТАЦІЇ
МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ 30

Скомарівська О. І.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРУСТРАЦІЙНИХ РЕАКЦІЙ
ДОРОСЛИХ ОСІБ У ПЕРІОД ПОДОЛАННЯ КРИЗИ..... 33

Співак І. О.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ
БУХГАЛТЕРІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТИЛЬОВИХ
ВЛАСТИВОСТЕЙ МИСЛЕННЯ..... 36

Тарасова О. О., Джаббарова Л. В. РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ МАЙНДФУЛНЕС-ТЕРАПІЇ.....	40
--	----

Торба Н. Г. ПРОБЛЕМА ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА	42
--	----

Уманська Я. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЕМПАТІЇ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦЯ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	46
---	----

Цьомик Х. Б. СПЕЦИФІКА ЕМОЦІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ВЗАЄМИН ПОДРУЖЖЯ	49
---	----

Чаповська О. О. КОПІНГ-ПОВЕДІНКА ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	53
--	----

Чечко І. І. ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЙ РОЗВИТКУ КАР'ЄРИ	57
--	----

Шевчук О. М. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	60
---	----

СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Каткова Т. А., Варіна Г. Б. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ СПІВРОБІТНИКІВ	64
---	----

Кривошей О. О., Селюкова Т. В. МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК УСПІХУ В ПОБУДОВІ КАР'ЄРИ	68
---	----

СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Balgude M. P. TRAINING ACTIVITIES FOR REALISTIC AND COMMUNICATIVE PRACTICE OF LANGUAGE SKILLS NEEDED IN MEDICINE.....	72
--	----

Vasylyshyna N. M. PRACTICAL VALUE OF DIGITAL LEARNING APPLICATION IN COURSE OF ENGLISH LANGUAGE TUITION	74
--	----

Навгуленко К. М. DISTANCE EDUCATION IN ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS.....	77
Герасимова О. М., Квасник О. В. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ РОЛЬОВОЇ ГРИ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ЛІДЕРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	80
Грицай Н. Б., Бочарова О. Р. САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ.....	83
Грицай Н. Б., Гунько І. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ЕКСКУРСІЙ У ПРИРОДУ.....	85
Грицай Н. Б., Крук В. М. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В 7 КЛАСІ.....	88
Дячок С. О. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ В ПРОЦЕСІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ ЛІНИ КОСТЕНКО).....	91
Кокнова Т. А. РОЛЬ СЕРЕДОВИЩНОГО КОМПОНЕНТА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	94
Корбут О. Г. ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ В ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 ЯК ЗАСОБУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	96
Лазоренко С. А. ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМІВ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	99
Лисаковська Л. В. СПРЯМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ НАУКИ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ.....	101

Майстренко Н. М.
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МАЙСТРІВ
ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ
ВИНАХІДНИЦЬКИХ ЗАДАЧ..... 105

Нартікова О. В.
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОЗУМОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ
У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ,
ЗАСОБАМИ LEGO–ТЕХНОЛОГІЙ 109

Піддубцева О. І.
ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ..... 112

Полторак А. В., Фім О. Ю.
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ІННОВАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЯХ У НАВЧАННІ 116

Соболь Н. М.
СОЦІОЛОГІЯ ПОВСЯКДЕННОСТІ ТА СОЦІОЛОГІЯ ЕМОЦІЙ
ЯК ДЖЕРЕЛО ІДЕЙ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ «М'ЯКИХ НАВИЧОК»
СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА..... 119

Степаненко О. К.
ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ ЗАСОБАМИ ЕЙДОТЕХНІКИ
НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ..... 122

СЕКЦІЯ 4. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОДАТКОВОЇ ОСВІТИ

Косяк М. О.
РОЛЬ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В РОЗУМОВОМУ
ВИХОВАНІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 126

СЕКЦІЯ 5. ПЕРЕХІД ДО БАГАТОРІВНЕВОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Теремінко Л. Г.
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
З ІНЖЕНЕРІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 130

Полторак А. В.

старший викладач кафедри технологічної
та професійної освіти

Фім О. Ю.

здобувач вищої освіти кафедри технологічної
та професійної освіти

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна*

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ У НАВЧАННІ

Інформаційні процеси (збір, обробка і надання інформації) завжди відігравали важливу роль в науці, техніці і житті суспільства. В ході еволюції людства проглядається стійка тенденція до автоматизації цих процесів, хоча їх внутрішній зміст по суті залишилося незмінним. Інформатизація суспільства – повсюдне впровадження комплексу заходів, спрямованих на забезпечення повного і своєчасного використання достовірної інформації, узагальнених знань у всіх соціально значимих видах людської діяльності [4].

Як зазначають вчені Вороніна Т.П., Кашіцин В.П., Молчанова О.П. [2], інформаційні-комунікаційні технології (ІКТ) уявляють собою широкий клас дисциплін та галузей діяльності, що підпорядковуються до технологій управління і обробки даних, в тому числі, із застосуванням комп'ютерних засобів. Як зазначають вчені інформаційна технологія (ІТ) являють собою сукупність методів, процесів і програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічній послідовності, що забезпечує якісний збір, обробку, зберігання, розповсюдження і відображення інформації з метою зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, а також підвищення їх надійності та оперативності [2, с. 184].

Учені Трембач Р. Б. та Дубчак Л. О. [3], зазначають що метою створення і широкого розповсюдження сучасних інформаційних технологій, це вирішення проблеми розвитку інформатизації суспільства і всієї життєдіяльності в країні [3, с. 45].

Останнім часом під ІКТ найчастіше розуміють комп'ютерні технології. Зокрема, ІТ мають справу з використанням комп'ютерних засобів і програмним забезпеченням для обробки, зберігання, перетворення, захисту, передачі та отримання інформації. Також вони, уявляють собою комплекс взаємопов'язаних наук, такі як: технологічні, інженерні дисципліни, що вивчають методи ефективної організації та

нормування праці людей, зайнятих створенням, обробкою й зберіганням інформації, також методи організації і взаємодії з людьми і виробничим устаткуванням, практичні додатки, а також пов'язані з усім цим соціальні, економічні і культурні проблеми. Саме тому сучасні ІТ вимагають отримання складеної чіткої підготовки, великих початкових витрат і наукомісткої техніки. Їхнє введення повинне починатися зі створення необхідного математичного забезпечення, формування інформаційних напрямів у системах підготовки фахівців.

Програма інформатизації – уявляють собою суцільний комплекс заходів, котрі спрямовані на забезпечення та використання необхідних знань у всіх видах освітньої діяльності. Новітній український заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО) передбачає собою використання найрізноманітніших сучасних ІТ. Тому це надає дві переваги, такі як якісне та кількісне уявлення, отже: якісні можливості є очевидні, якщо порівняти словесні описи з безпосередньо аудіовізуальним поданням; кількісні переваги виражаються в тому, що навколишнє середовище мультимедіа багато вище за інформаційної цільності.

Учена Вороніна Т. П. [2], при вивченні даної теми зазначила що грамотне використання можливостей сучасних ІТ та комп'ютерних технологій (КТ) у сучасному ЗЗСО сприяє: активізації пізнавальної діяльності учнів, підвищенню якісної успішності школярів та досягнення цілей навчання за допомогою цифрових й електронних навчальних матеріалів, призначених для використання на уроках. ІТ сприяють розвитку навичок самоосвіти і самоконтролю у учнів, підвищенню рівня комфортності навчання; зниженню дидактичних труднощів у учнів та підвищенню активності та ініціативності школярів на уроках. А також сприяє розвитку інформаційного мислення та формуванню інформаційно-комунікаційної компетенції у учнів [2, с. 10].

ІКТ зазначають найособливіше значення майже у всіх сферах життєдіяльності людини, особливо у процесі навчання. Завдяки інтернету та ІТ, учні можуть брати участь в телеконференціях, а також отримують можливість спільної роботи над завданням, проектами, текстами та сайтами (локалізація партнера при цьому не має значення) отримують доступ до інформаційних систем не тільки своєї школи або вузу, а й до інших джерел в країні та навіть у світі. Специфікою такого освітнього процесу полягає в тому, що учнями засвоюється не готові знання, запропоноване вчителем, а за допомогою засобів сучасних ІТ, простежуються умови походження даного знання. За допомогою цих технологій створюються найсприятливіші умови формування й розвитку особистісних якостей учнів в процесі навчальної діяльності.

Використання КТ насамперед допомагає вчителю наочно представляти необхідні дидактичні та навчальні одиниці інформації, зацікавити школярів до предмета, сприяти накопиченню учнями опорних фактів і

способів діяльності за зразком, та вивчення матеріалу. У сучасному ЗЗСО учень спроможний: має навички адаптуватися в різноманітних життєвих ситуаціях; отримувати самостійну систему необхідних міжпредметних зв'язків для вирішення теоретичних та практичних завдань; мати навички в подоланні стереотипів мислення; бути готовим, щодо адаптації в мінливих інформаційних середовищах; бути мобільною, гнучкою; проявляти проникливість, толерантність, творчу ініціативність, конкурентоспроможність.

У зв'язку з цим в сучасному українському ЗЗСО змінились пріоритети, щодо способах й методів навчання. А також змінюються освітній процес від подачі готових знань до навчання способів якісного використання пошуку, зберігання та обробки якісної інформації. При використанні сучасних ІТ у освітньому процесі змінюється пріоритети: відбувається переорієнтація на розвиток мислення та уяви, як основних процесів пізнання, необхідних для якісного навчання; відбувається ефективна організація пізнавальної й самостійної діяльності учнів; також проявляється здатність до співпраці, самовдосконалення, творчості, тощо.

Як спираюсь на ствердження Пометун О., Пироженко Л. [4], що метою сучасного уроку із застосуванням ІТ є насамперед переваження образного мислення й яскравих уявлень про предмет навчання. При використанні сучасних інформаційних технологій, як і раніше зберігаються всі основні етапи традиційних уроків. В рамках такого уроку, цифрові версії навчального матеріалу роблять процес отримання знань комплексним та ефективним. Такий підхід дозволяє говорити про формування наступних ключових компетенцій та особистостей у школярів, які полягають в: виявлення у учнів середньої школи навиків до системного мислення, здатності самостійних дії в умовах невизначеності, та непередбачуваності; виявленням у учнів здатності нести відповідальність за виконувану роботу; здатності до самостійного й ефективного вирішування проблем, що виникли в процесі практичної діяльності учнів; виявленням у школярів готовності до позитивної співпраці та взаємодії з однокласниками; готовності учнів у швидкому й ефективному пошуку рішення, діяльне сприяти врегулюванню конфліктів у вирішенні проблем; виявлення у учнів здатності швидко та гнучке застосування своїх знань й досвід у вирішенні практичних завдань; виявленням у учнів навиків щодо готовності придбання нових знань і прагнення до самовдосконалення; поняття можливості використання ІКТ й володіння ними у процесі навчання; виявленням учнів до здатності до рефлексії та суб'єктивної самооцінки й іншому [4, с. 192].

На уроках інформатики комп'ютер уявляю собою найпотужніший стимул для творчості учнів. Можливості застосування інноваційних комп'ютерних технологій притягує увагу, якого часом не можна

домогтися при фронтальній роботі з класом. За допомогою технологій екран дозволяє швидко виконати перетворення в деформованому тексті, перетворивши розрізнені пропозиції у зв'язний текст за короткий час. Сучасні технічні та аудіовізуальні засоби й інтенсивні методи навчання дозволяють зацікавити здобувачів середньої освіти, полегшити засвоєння навчальної інформації.

Як показую практика використання сучасних інформаційно комп'ютерних технологій дозволяю надавати інформацію в різних формах і тим самим роблять процес навчання більш ефективним. Економія часу, необхідного для вивчення конкретної теми навчального матеріалу, в середньому становить 30%, а набуті отриманні знання зберігаються в пам'яті значно довше.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронина Т. П., Кашицин В. П., Молчанова О. П. Образование в эпоху новых информационных технологий. Москва: Информатика, 1995, с. 220.

2. Дубчак Л. О., Трембач Р. Б. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Мультимедійні засоби в комп'ютерних системах» для спеціальності «Комп'ютерні системи та мережі». Тернопіль, 2007. 47 с.

3. Корнеев И. К., Ксандопуло Г. Н, Машурцев В. А. Информационные технологии: учебн. пособ. Москва : ТК Велби, Проспект, 2009. 224 с.

4. Пироженко Л., Пометун О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання: наук. метод. посіб. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.

Соболь Н. М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов

*Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна*

СОЦІОЛОГІЯ ПОВСЯКДЕННОСТІ ТА СОЦІОЛОГІЯ ЕМОЦІЙ ЯК ДЖЕРЕЛО ІДЕЙ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ «М'ЯКИХ НАВИЧОК» СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА

Спілкування, як і будь-який інший прояв життя у суспільстві, змінюється у відповідності до трансформацій, які відбуваються у ньому. Відмінною рисою сучасного суспільства є стрімкий розвиток